

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА – НОВИЙ КРОК У РОЗБУДОВІ МІСТА

Шевчук С.М., доктор географічних наук, професор

Гапон С.В., доктор біологічних наук, професор

Нагорна С.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Чувпило В.В., кандидат наук з державного управління, доцент

Куришко Р.В., старший викладач

Полтавський державний аграрний університет

Полтава – адміністративний центр Полтавської області по праву вважалася одним з найзеленіших міст України. Парки і сквери, бульвари і газони, водоохоронні та санітарні насадження вздовж залізниці – все це створює зелений каркас міста. Його доповнюють також залишки природніх лісів (Гришкін ліс – мікрорайон Половки, Шведський ліс – Полтавський міський парк), лісові масиви в околицях сіл Розсошенці, Патлаївка, Копили та ін.

Але в останні роки зелені насадження міста зазнають певних містобудівних змін в бік зниження їхніх площ. Так, реконструйовано студентський парк по вул. Європейській із заміною дорослих дерев, знищено лісонасадження по вул. Шолом-Алейхема. Недостатньою є кількість квітників та потребує покращення їхня якість. Мало уваги приділяється газонам – несвоєчасне викошування трави, значна частка бур'янів у їхньому складі та ін. Незважаючи на те, що містобудівні установи приділять певну увагу зеленим насадженням міста, все ж відчувається недостача кваліфікованих фахівців садово-паркового напрямку. Адже сучасне сьогодення вносить власні корективи в процеси містобудування, вимагає нових європейських підходів до планування та створення міських зелених насаджень, розширення асортименту квітково-декоративних культур, створення нових типів квітників та газонів.

З цією метою у Полтавському державному аграрному університеті розпочато підготовку фахівців – здобувачів вищої освіти за першим бакалаврським рівнем за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство на основі освоєння освітньо-професійної програми «Садово-паркове господарство» в галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство. Адже підготовлені кваліфіковані кадри зможуть забезпечити в майбутньому потреби озеленення міста.

Метою даної освітньої програми є підготовка фахівців, здатних вирішувати виробничі питання вирощування квітково-декоративних рослин, проєктувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань і інженерно-технічне обладнання в об'єктах садово-паркового господарства. Вона має прикладний характер та забезпечуватиме

реалізацію наукових та соціально-економічних принципів, покладених в основу садово-паркового господарства, сприятиме застосуванню теоретичних знань для вирішення його практичних проблем, готуватиме такого фахівця, який буде здатним проєктувати, створювати та доглядати зелені насадження соціоекосистем, в тому числі і урбоекосистем, підбирати та постійно розширювати асортимент квітко-декоративних культур. Особливістю та унікальністю програми є її практична спрямованість та здатність підготовлених фахівців працювати не тільки в сфері містобудування, а й у низці наукових та науково-просвітницьких установ: ботанічних садах, національних природних парках, регіональних ландшафтних парках, установах, які займаються чи є дотичними до озеленення населених пунктів.

Освітньо-професійна програма розроблена компетентними фахівцями – викладачами ПДАУ із залученням професіоналів-практиків та відповідає запитам регіонального та загального рівня. Вона містить 240 кредитів навчального матеріалу, включає значний обсяг практичної підготовки, а саме має комплекс практик, які покликані забезпечити не тільки засвоєння та поглиблення знань здобувачів, але й набуття ними практичних вмінь та навичок і застосування набутих знань у житті. Цьому сприятиме чітко відокремлена система загальних та фахових компетентностей, а також система програмованих результатів навчання, які обумовлені Державним стандартом. Підготовлені фахівці по закінченню навчання отримують диплом бакалавра та кваліфікацію бакалавр з садово-паркового господарства.

Підготовка бакалаврів здійснюється на базі повної загальної середньої освіти з повним терміном навчання 3 роки 10 місяців. Фахівець даної спеціальності може обіймати наступні посади: 22484 – Інженер садово-паркового господарства, 2213.2 – Фахівець з квітникарства, 2213.2 – Фахівець з рекреації, 2213.2 – Фахівець з ландшафтного дизайну. Тобто, отримана спеціальність має широке застосування не тільки в сфері містобудування, а й може бути затребувана в природно-охоронній сфері, урбаністики та планування територій.

Освітньо-професійна програма включає в себе наступні блоки освітніх компонентів: блок загальної підготовки, який забезпечує отримання знань та набуття загальних компетентностей із загальних дисциплін, блок професійної підготовки – набуття знань та фахових компетентностей, блок вибіркового дисциплін – дозволяє здобувачу освіти вибрати ті освітні компоненти, які йому допомагають доповнити, або розширити професійні знання, вміння і навички.

Реалізація даної ОПП має достатнє матеріально-технічне та інформаційно-методичне забезпечення, яке сприяє підготовці висококваліфікованого фахівця. Базами комплексних практик є не тільки відповідні бази ВНЗ, а й залучаються державні установи (ботанічні сади,

агробіостанції, комунальна установа м. Полтави «Декоративні культури» та ін.), а також фермерські, приватні господарства відповідного напрямку. Все це сприятиме різнобічній, комплексній практичній підготовці відповідного фахівця з садово-паркового господарства та вміння реалізуватися його у виробничій сфері та слугуватиме його конкурентоздатності на ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти ступеня вищої освіти – бакалавр, галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство спеціальності – 206 Садово-паркове господарство від 24.04. 2019 р. № 559. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/206-Sad-park.gosp-bakalavr-VO.18.01.pdf>.
2. Освітньо-професійна програма «Садово-паркове господарство для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство. Полтавський державний аграрний університет. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11018/206sadovo-parkoveopp.pdf>.

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БОТАНІЧНИХ КОЛЕКЦІЙ

Глуценко Л.А., кандидат біологічних наук,

Шевченко Т.Л., кандидат сільськогосподарських наук

Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування НААН

Зібрання живих рослин, які утримуються *ex situ*, складаються переважно з економічно важливих видів і є цінним ресурсом для досліджень та практичного використання за для сталого розвитку різноманітних галузей господарювання[1]. Про важливість ботанічних колекцій у збереженні біорізноманіття переконливо свідчить той факт, що у колекціях лише ботанічних садів світу зберігається близько 30% нині відомих видів вищих рослин. Завдячуючи науковому супроводу не лише забезпечується збереження, відтворення рослин та формуються обмінні насінневі банки, а й накопичується унікальна інформація для успішного вирощування та сталого використання цінних та потенційно цінних у господарському відношенні видів рослин [2]. Важко переоцінити роль ботанічних колекцій і